

Schwere Kämpfe am mittleren Dnjepr

Feindliche Angriffe nördlich Kiew aufgefangen
In Süditalien lebhaft örtliche KampftätigkeitAus dem Führerhauptquartier, 19. Oktober.
Das Oberkommando der Wehrmacht gibt be-
kannt:Nördlich des Asowschen Meeres lie-
sen die feindlichen Angriffe gegenüber den
Vortagen an Heftigkeit nach. Sie schalteten
wiederum unter hohen blutigen Verlusten der
Sowjets.Am mittleren Dnjepr unternimmt der
Feind zwischen Dnjepropetrovsk und
Kremenchuk seit einigen Tagen unter Zu-
sammenfassung starker Kräfte grosse Anstren-
gungen, unsere Abwehrfront zu durchbrechen.
Schwere Kämpfe mit den in einen Abschnitt
eingebrochenen sowjetischen Kräften sind im
Gange.Nördlich Kiew wurden starke feindliche
Angriffe in mehrmaligen harten Kämpfen auf-
gefangen. Im Gegenangriff brachen Panzer und
Panzergranadiere den zähen Widerstand der
Sowjets und schnitten eine feindliche Kampf-
gruppe von ihren rückwärtigen Verbindungen ab.Im mittleren Frontabschnitt wurden die
nordwestlich Tschernigow, südlich Gomel und
nordwestlich Smolensk angreifenden
Sowjets überall blutig abgeschlagen. Südlich We-likije Luki eroberten unsere Truppen nach
Abwehr feindlicher Angriffe das in den Vor-
tagen verlorene Gelände im Gegenan-
griff wieder zurück.An der süditalienischen Front kam es
nur in den Bergen des südlichen Apennin
zu lebhafter örtlicher Kampftätigkeit. Im Raum
von Campobasso warf ein eigener Angriff
britisch-amerikanische Kräfte aus einer zäh
verteidigten Ortschaft. Gegenangriffe des Fein-
des blieben erfolglos.Britische Fliegerkräfte drangen in der ver-
gangenen Nacht nach Nord- und West-
deutschland ein. Während einzelne feindliche
Flugzeuge Bomben auf einige Orte warfen,
griff die Masse der britischen Bomber Han-
nover an. Durch diesen Terrorangriff ent-
standen im Stadtgebiet erneut beträchtliche
Schäden. Die Bevölkerung hatte Verluste.
Luftverteidigungskräfte vernichteten nach
unvollständigen Meldungen 15 feindliche
Bomber. Fünf Flugzeuge wurden über den
besetzten Westgebieten abgeschossen.In der Nacht zum 19. Oktober griffen deut-
sche Flugzeuge Ziele im Raum von London an.
truppe respingendo attacchi nemici in con-
trattacco hanno riconquistato terreno, per-
duto nel giorno precedente.

GRANDI COMBATTIMENTI AL MEDIO DNJEPER

Dal Quartier generale del Führer, 19 ot-
tobre. DNB. Il Comando Supremo germanico
comunica:Al nord del Mar d'Asov gli attacchi ne-
mici, confrontati con quelli del giorno pre-
cedente, sono rallentati di veemenza. Essi
sono nuovamente falliti con alte e sangui-
nose perdite dei sovietici.Al medio Dnjeper il nemico da parecchi
giorni, intraprendendo fra Dnjepropetrovsk e
Kremenchuk concentrandosi fortissime forze,
fatte stragrandi di sfondare il nostro
fronte difensivo. Vi sono in corso gravi
combattimenti con le forze sovietiche pe-
ntrate in un settore.Al nord di Kiew sono stati acciappati
forti attacchi nemici in aspri combattimen-
ti protrattisi per parecchi giorni. In con-
trattacchi carri armati e granatieri cora-
zzati ripulirono la tenace resistenza dei sovie-
tici, tagliando un gruppo di combattimento
nemico dalle proprie retrovie.Nel settore medio del fronte sono stati
respinti i sovietici attaccanti al nordovest
di Tschernigow, a sud di Gomel e al nordovest
di Smolensk, respinti dappertutto sanguino-
samente. A sud di Velikije Luki le nostreAl fronte dell'Italia meridionale soltan-
to sul monti dell'Apennino meridionale si
ebbe vivace attività combattiva locale. Nel-
la zona di Campobasso un proprio attacco
ha battuto indietro forze anglo-americane
da una località difesa tenacemente. Contrac-
tacci del nemico sono rimasti senza suc-
cesso.Forze aeree britanniche la notte scorsa
penetrarono nella Germania settentrionale
e occidentale. Mentre singoli velivoli ne-
mici sganciarono bombe su alcune località,
la massa dei bombardieri britannici attac-
cava Hannover. Questo attacco terrori-
stico ha causato nuovamente nel territorio
della città danni considerevoli. La popola-
zione ha subito perdite. Forze contreree,
secondo quanto risulta da notizie incom-
plete, hanno distrutto 15 bombardieri ne-
mici. Cinque velivoli sono stati abbattuti
sopra i territori occidentali occupati.Nella notte del 19 ottobre velivoli te-
deschi hanno attaccato obiettivi nella zona

Teški boji ob srednjem Dnjepru

Sovražni napadi severno od Kijeva prestraženi
V južni Italiji živahno krajevno delovanjeFührerjev glavni stan, 19. oktobra. DNB.
Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:Severno od Azovskega morja so
naprmi prejšnjim dnem popustili na silovit-
nosti sovražni napadi. Ti so se ponovno izja-
lovlili s hudimi krvavimi izgubami Sovjetov.Ob srednjem Dnjepru si je sovraž-
nik že nekaj dni med Dnjepropetrov-
skim in Kremenchukom zelo prizade-
val, da s stranjem najmočnejših sil prode
našo obrambno bojno črto. Teški boji s so-
vjetskimi silami, ki so vdrle na nekem odseku,
še trajajo.Severno od Kijeva so bili prestraženi
v večdnevni hudi boji sovražni napadi.
V protinapadu so zlomili oklepniki in oklep-
ni grenadirji žilav sovjetski odpor in so od-
rezali neko sovražno bojno skupino od nje-
nih zadnjih zvez.V srednjem odseku so bili severoza-
hodno od Černigova, južno od Gome-
la in severozahodno od Smolenska po-
sredno krvavo zavržene napadajoče sovjetske
čete. Južno od Velikih Lukov so si na-še čete po zavržitvi sovražnih napadov po-
novno osvojile s protinapadom v prejšnjih
dneh izgubljeno ozemlje.Na južnitalijanskem bojišču je
bilo v gorah južnih Apeninov le živah-
no krajevno delovanje. Na področju Cam-
pobassa smo z našim napadom vrgli an-
gloameriške čete iz nekoga žilavo branje-
nega kraja. Sovražni protinapadi so bili
brezuspješni.Angloški letalstvo je prodrl v pretekli
noči nad severno in zahodno Nemčijo.
Medtem ko so posamezna sovražna letala
metala bombe na nekatere kraje, je glavna
angloških bombnikov napadla Hannover.
Zaradi terorističnega napada je ponovno na-
stala na mestnem področju dokajna škoda.
Prebivalstvo je imelo izgube. Protiletalska
obramba je po dosedaj dosegljivih vesteh zbla-
la 15 sovražnih bombnikov. Pet letal je bilo se-
streljenih nad zasedenimi zahodnimi ozemlji.V noči na 19. oktober so napadla nemška
letala cilje na področju Londona.

Posvet vrhovnega poveljstva

nemških oboroženih sil

Hitler sprejel vse udeležence posvetovanja

Hitlerjev glavni stan, 20. okt. DNB. Ob
zaključku posveta, ki so ga sklicali vrhovni
poveljniki oboroženih sil in pri katerem so
imale vodilne države in strankarske osebn-
nosti govore o svetovnonazorskih in notra-
njepolitičnih vprašanjih, je sprejel vodja vse
udeležence zborovanja ter jim govoril o po-litičnem in vojaškem položaju.
Posveta so se udeležili vsi poveljniki
vojaških okrožij, vrhovni poveljniki mor-
narice s poveljujočimi admirali, poveljujoči
generali letalstva s vodstvenimi zdravniki
in glavnimi intendantmi ter več višjih častni-
kov in uradnikov vrhovnega poveljstva.Sovjetske zahteve na posvetu
zaveznikiških zunanjih ministrov
v MoskviBerlin, 20. oktobra. DNB. Angloški zu-
nanji minister Eden in ameriški zunanji
minister za zunanje zadeve Cordell Hull
sta prispela v ponedeljek s svojimi sode-
lanci v Moskvo, da prisluhnejo že davno na-
povedane razgovore s sovjetskimi zunanjimi
ministrom Molotovim.Stockholm, 20. oktobra. Glavni predmet
na konferenci zunanjih ministrov v Moskvi
bo tako imenovano drugo bojišče. Sovjeti
zadaj že poznajo nesposobnost svojih an-
gloških in ameriških prijateljev in zato ne
bodo več tako trmasto zahtevali drugega
bojišča kot plačilo za prepuštevajo Evrope,
da jo lahko boljševizirajo. Kakor poročajo
švedski listi, zahtevajo Sovjeti kot plačilo
stare meje carske Rusije iz leta 1914, meje,
ki so bile določene v moskovskem miru
med Finsko in Sovjetsko Zvezo, nadalje Be-
sarabijo in del Romunije, tako da bi imeli
skupno mejo z Bolgarijo. Romunija bi mo-
rala biti popolnoma odrezana od Crnega
morja. Bolgarija pa bi morala dobiti vlad-
no, ki bi sporazumno sodelovala s Sovjet-
sko Zvezo.Bukarešta, 20. oktobra. »Porunca Vre-
mie« navaja iz članka »Pravde« neko me-
sto, v katerem beremo, da morajo zavezni-
ci sedaj rešiti mnogo važnejše vprašanje, na-
mrežje skrivanja krajevne vojne, namesto da
izgubljajo čas s političnimi debatami. List
pravi, da zavezniški sedaj vidijo, da po-
daljšanje vojne podpira samo Nemčijo. Pri
tem manevru za skrivanje vojne pa vi-
dim brez dvoma samo novo zvito igrro
Stalina proti zaveznikom. On bi namreč
rad svoje zaveznike s njih velikim napad-
om na Nemčijo oslabil, da bi nato imel
v Evropi proste roke. Rusija ne dopušča
nikakih razprav o svojih imperialističnih
ciljih v Evropi. Če je doslej še kdo dvomil
o napadalnih moskovskih manevrih, potem
morajo s temi zadnjimi izjavami sovjets-
kega tiska izginiti vsi ti dvomi.Angleške uradne številke
o potopljenih ladjah in
njihova zanesljivostStockholm, 20. okt. DNB. Angleški stro-
kovni list za plovbo »Shipping World« se
ukvarja v eni zadnjih števil s poročanjem
angleškega pomorskega poveljstva. Angle-
ška admiraliteta je pred kratkim povedala,
da je do 30. junija 1943 zasedla, potopila ali
poškodovala okoli 9 milijonov ton nemškega
ali italijanskega ladjstva. Te številke so
seveda našle najhiterši odmev v dnevnem
tisku.»Če bi prišlo to poročilo iz neuradnih
krogov,« nadaljuje list, »potem bi se naši
listi morda potrudili, da bi pravilnost teh
navedb pregledali. Pri tem pa bi jih mor-
alo zvesti v oči, da je bilo po tem poro-
čilu potopljena za milijon ton več ladjev-
ja, kakor sta ga Nemčija in Italija imeli
pred vojno. Podoben primer se je zgodil
že pred nekaj meseci v zgornji zbornici, ko
je lord Bruntisfield trdil, da je uničeno že
75% nemške trgovinske mornarice. Ali so
mar te številke in tisoči ton kunei, ki pri-
hajajo izpod čarovniškega klobuka, ali pa
velja ta izjava tudi na poškodovane ladje?
Kaj razume admiraliteta prav za prav pod
navedbo »poškodovana« ladja? Nemara celo
ladjo, ekoci katere dimnik je šla krogla? Ali
pa mogoče celo dvakrat stejejo poškodovane
ladje, ki so se pozneje potopile? Le s takš-
nimi statističnimi zvijačami admiralitete je
možno, da je nastal tako visok skupen izid.
Vsakogar moramo reči, da cenitve admiral-
tete vodijo v zmotno in so v najboljšem pri-
meru nepomembne.«Obnova rednega življenja
v ItalijiRim, 19. oktobra. DNB. Pod naslovom »Fasi-
stična Italija se spet giblje« daje rimska poro-
čevalska služba pregled o življenju, ki poteka
danes spet po vsej severni in srednji Italiji. V
nemirih mestih in vaseh ne čutimo več ničesar
o nemirih preteklih tednov, tako zelo je vsilil
delavnik svoj pečat s ritmom svojega dela vse-
mu javnemu in zasebnemu življenju. Seveda pa
še vedno ni prav lahko znova postaviti na nogo
deležo in njeno gospodarstvo, ki je doživelo
tako hud udarec z izdajstvom kralja in Bado-
glija. Zategadelj slehernega obiskovalca vlemest
iz industrijskih središč v severni Italiji toliko
bolj osupne, ko vidi, da tudi tam vlada danes
spet popolnoma ritem dela.Na državnihi cestah in dovoznih poteh se
razvija nemoteno osebni in tovarni promet.
Majhne patrle črnih srajc s podporo nemškega
vojaškega orožništva vodijo promet in vzdrže-
jejo red. V kolikor še ni prebivalstvo neposred-
no zaposleno v znamenju totalne vojne, hvale-
vredno skrbi za številne vojne žrtve, ranjene
in ranjene vojake ter za številne, po bombah
ranjene civiliste. Vse to delo in ves ta trud
italijanskega naroda pa je dokaz za njegovo
neomajno zaupanje v zmago.Uspešni nastopi
japonskega letalstvaTokio, 19. okt. DNB. Letalstvo japonske
mornarice je preletelo v noči na 18. oktober
Espiritu Santo na Novih Hebridih in razru-
šilo pri tem sovražnikove naprave v prista-
nišču in na obalah, položaje protiletalskega
topništva in poškodovale ladje. Na mnogih
krajih so bili povzrojeni požari. Vsa japo-
nska letala so se nepoškodovano vrnila na
svoje oporišče.Tokio, 19. okt. DNB. Po poročilu cesar-
skega glavnega stana so napadle enote japo-
nskega mornarskega letalstva dne 13. oktobra
sovražnikove prevozne ladje v zaletu. Bina
na Novi Gvineji. Pri tem so bile potopljene
štiri velike prevozne ladje, neka srednje
velika prevozna ladja pa je bila poškodovana
in je zgorela.Japonska letala je napadla 100 sovražni-
kih letal. V ogorčenih zračnih bojih je bilo
sestreljenih 14 sovražniških letal. 15 japo-
nskih letal, ki so se deloma vrgla na svoje
cilje, je bilo takisto izgubljenih.Prepiri med grškimi ministri
zaradi BadoglijaBerlin, 20. oktobra. TP. List »Deutsche Alge-
meine Zeitung« je objavil poročilo svojega sto-
ckholmskega dopisnika, ki pravi, da so se člani
begunske grške vlade v Kairu hudo spili, ker
se kralj in njegov načelnik kabineta Tudeross
nista z vsa silo uprlo, ko so zavezniški priznali
Badoglijevo vlado. Ko so Amerikanci in An-
gleši sprejeli Badoglija kot »sobojevnika«, so
vsi grški ministri Tuderossu javili svoj odstop.Grški kralj in ministri predsedniku priprav-
ljata zdaj posebno izjavo, s katero hočejo vsi
sivari omiliti. Nezadovoljni grški begunci očit-
ajo Tuderossu, da se ni pravočasno sporazumil
s Sovjeti in s tem skušal preprečiti Badoglijevo
načrte. Nezadovoljevi sodijo, da je vlada to
opustila zaradi interesov kraljeve rodbine. Ždi
se, da so vsi monarhistično nadahneni begunci
krogi z Balkana zašli v še bolj kočljiv položaj.
Po Kairu govorijo, da je sestanek zunanjih mi-
nistrov preprečil, da niso takoj ustanovili po-
soben jugoslovanski emigrantski odbor. V begun-
skih krogih zahodnega tabora pričakujejo po
sestanku v Moskvi nov razvoj na Balkanu ter
politično sovjetsko ofenzivo proti jugovzhodni
Evropi.Državno tajništvo ameriškega zunanjega mi-
nistristva poroča, da se bo Amerika za-
čela z raznimi vladami pogajati, da bi
jim odstopile nova letalska oporišča za
ameriške letalske proge.Bodočnost Norveške —
ob strani NemčijeOslo, 20. oktobra. DNB. Zborovanje poli-
tičnih vodij »Nasjonal Samlinga« je bilo
prepričevalno dokaz o moči Quislingovega
gibanja. To ugotavlja list »Fritt Folk«, ki
hkrati podpiraš parolo norveškega total-
nega sodelovanja. Norveška mora s svojim
delom sodelovati v zgodovinskem boju, ki
bo odločil o evropski usodi. Danes je vpra-
šanje, ali hočemo ohraniti evropsko kulturo,
ali pa dovoliti, da propade svet v boljševi-
ški zmed. Tudi s tega stališča vidimo, da
si Norveška lahko zagotovi bodočnost in na-
daljnji obstanek svojega naroda le v sode-
lovanju s Nemčijo.

Boljševizem je še vedno enak

Belgrad, 20. oktobra. DNB. Ob potova-
nju Edena in Hulla v Moskvo piše list »No-
vo vreme«: »Vkljub vsej nasprotni propa-
gandi je boljševizem ostal še vedno enak
in nihče ne dvomi, da bi na evropski celini
izgubil kaj svojih strupenih zob. List na-
vaja primer Katyna in Španije ter pripo-
minja, da bi boljševizem, ki bi se poevro-
pil, naredil samomor. Vse poskuse prika-
zati boljševizem v novi obleki odločno za-
nika. Ravnanje boljševikov z lastnimi brati
v svet osvojenih pokrajinah. Srbski narod
pač ne bo dovolil, da bi ga angloameriška
propaganda pahnila v naročje boljševizma.
Njegov zdravi prirodni čut mu namreč kaže
pravo pot, ki pelje v novo Evropo.Islandija hoče spet doseči
svojo neodvisnostStockholm, 20. oktobra. DNB. V članku,
poslanem »Timesu«, islandski poslanik v
Londonu ostro poudarja islandsko neod-
visnost. Povod za ta članek mu je dal
uvodnik »Timesa« o Azorih, v katerem je
Islandija imenovana kot nekaka, po za-
vezniških zasedenih »zunanjia atlantska
postojanka«. V odgovoru se poslanik sklicuje
na spomenico, izročeno od ameriškem izkr-
canju v juliju 1941 islandskemu minist-
rskemu predsedniku. V tej spomenici je An-
glijca slovesno dala poročilo, da priznava
Islandiji popolno neodvisnost in da ji ne
bo ta neodvisnost omejena niti v mirovni
pogodbi, niti kako drugače. Poslanik od-
govor bo najbrž kaj malo zadovoljen, če
bi naredil iz »atlantske zunanje postojanke«
spet neodvisno Islandijo. »Slovesna zagoto-
vilo« so v Angliji kaj poceni, ker se jih
pač nihče ne drži. Tudi pri Islandiji ne
bo nobene izjeme.

Vesti 20. oktobra

Peplenski stroj so potopili v letalu, a ka-
terit se je Eisenhower nameraval odpe-
ljati na Sicilijo, verjetno francoski do-
moljubi. Če bi bil general Eisenhower,
kakor je prvotno nameraval, odletel ne-
kaj ur prej, bi se napad nanj ne pou-
strelil, piše »Folkets Dagblad« iz Tan-
gerga. Leti listi pripominja, da so zdaj
napadi na angleške in ameriške častni-
ke v Severni Afriki na dnevnem redu.
Korizanci niso zadovoljni z novo upravo,
ki so jo na tem otoku uvedle angleške in
ameriške oblasti. Zlasti se tamkajšnji
domašini razburjajo nad tem, da Angle-
ži in Amerikanci ravnaajo s to deželo
tako, kakor bi bila to zasedena sovražna
dežela.Nemški lovci so se zadnje dni pojavili v
velikem številu nad italijanskimi boji-
ščem ter obstreljevali sovražnikove postoj-
anke, zlasti pa bombardirali prometne
zveze v zaledju. To dokazuje, da imajo
Nemci še vedno dovolj letal na razpo-
lago in da jih vselej lahko pošljejo tja,
kjer položaj tako zahteva — piše dopis-
nik kanadskega radia major Böhmisch iz
Alžira.Angleški množični letalski napadi na Nem-
čijo se bodo morda s koncem letošnjega
leta nehali, piše londonski »Evening
Standard«, zakaj Nemci izdelujejo vedno
popolnejše orožje proti letalskim napad-
om. Da je to novo nemško orožje po-
stalo nevarnejše angleškim in ameriškim
bombnikom, dokazuje tudi dejstvo, da
tudi letala nad Nemčijo letajo še dalje
više.Najvišje nemško hrabrostno odlikovanje je
od Hitlerja prejel stotnik Novotny za
svojo 250. letalsko zmago. V dveh me-
secih je bil kapitan Novotny najuspeš-
nejši nemški letalec in je v tem času
prejel še odlikovanje hrastovega lista
in odlikovanje mečev k hrastovemu li-
stu viteškega križca železnega križa.
Sedaj je prejel tudi briljante k temu
odličju. Novotny je star 22 let.Višji argentinski uradniki so začeli od-
stopati zaradi grožnje vlade, da bo od-
pustila slehernega uradnika, ki bi gra-
jal njeno vlado. Tako sta odstopila
predsednik argentinske osrednje banke
in državni podtajnik v finančnem mi-
nistristvu.Kitajska vlada v Nankingu je izjavila, da
bo z Italijani, ki so prisegli zvestobo
republikanski vladi, ravnala kakor s
prijatelji.Angleško-ameriške oblasti na Siciliji ne-
moteno še naprej kradajo umetnine in
dragocenosti na Siciliji, ne da bi Ba-
doglijeva vlada proti temu povzdignila
glas.Glavni tajnik zveze prevoznih delavcev
v francoski Sev. Afriki je izjavil, da
so komunistično usmerjeni odseki te
zveze vnovič začeli s svojim razdiral-
nim delom.Budimpeštansko državno tožilstvo je vložilo
obtožnico proti 945 Judom, ki so obto-
ženi ponarejanja krstnih listov.V Parizu je pripeljal okr. vodja Sauckel,
da bi se s predsednikom vlade Lavalom
pomenil o nalogah zaposlitve francoskih
delavcev.Stalin je kot predsednik sveta ljudskih ko-
misarjev sprejel Donalda Nelsona, pred-
sednika amer. oboroževalne industrije.

Slike o srditih bojih na vzhodu

Berlin, 19. okt. DNB. Dočim se bjelejo
na južnem odseku vzhodnega bojišča, poseb-
no jugovzhodno od Kremenchuka, teški in
hudi boji s močnimi sovražnimi silami, se
nadaljujejo dalje na severu krajovni ob-
rambni boji s vedno znova napadajočimi
sovjetskimi skupinami ali bataljoni.V nekem jezerskem pasu jugozahodno
od Velikih Lukov so si hoteli priboriti boljši-
ševiki 15. oktobra s močnimi, deloma novi-
mi silami in s številnimi oklepniki prehod
čez zemeljsko ožino med dvema jezeroma.
Cilj njihovega napada, ki se je razširil na
vzhod in zahod, je bila zasedba železnice,
ki pelje iz Velikih Lukov proti jugozahodu
in je bila za nadaljnje vojaške nastope So-
vijetom posebno važna. Temu vdornemu po-
kusku se je junosko upirala neka rensko-
westfalska pehotna divizija, ki je s oklep-
niki in napadalnim topništvom prodrla glo-
boko sovražnikovo v bok. Hkrati je zaprlo
nemško topništvo ožino med jezeroma s
ušinkovitim ognjem svojih baterij tako tes-
no, da boljševiki niso mogli pripeljati novih
sil. Medtem pa je tudi s severa napadel nek
grenadirski polk, obkolil sovjetsko skupino,
ki je prišla čez ožino, ter jo uničil, ostale
sovražne sile pa s hudimi izgubami vrzel
nazaj v izhodna oporišča.17. oktobra je prešel sovražnik po moč-
ni topniški pripravi v hudi, s oklepniki in
bojnimi letali podprt napad, ki mu je v
začetku prinesel krajevno uspehe. Okrog pol-
dnava pa so začeli naši grenadirji in oklep-
ni grenadirji s protinapadom, s katerim so
odbili boljševike, ki so utrpeli hude izgube.
Od 25 napadajočih sovražnih oklepnikov so
jih uničili 12. Sestrelili so tudi 8 sovražnih
letal, ki so napadala v nizkem poletu. So-
vražnik je v teku dneva osmrkat ponovil
svoje neuspešne napade, ki so jih naši vo-jaki — deloma tudi v bojih iz bližine —
vedno znova odbili.Letalstvo je ponovno sodelovalo pri te-
ških obrambnih bojih kopenske vojske. Bom-
bardiralo je tudi sovražna zbirališča in iz-
hodiščne postojanke s bombami vseh mer.
Nek sovjetski ubožniki je izpovedal, da so
boljševiki izgubili pri nekem takim letal-
skem napadu v bližini bojišča 15 teških
oklepnikov, 14 topov ter okrog 400-500 moč.
Na odseku zahodno od Demidova so So-
vjeti 14. in 15. oktobra srdito napadali nove
nemške postojanke. Okrog tridesetkrat so
navadili s močno podporo topništva in boj-
nih letal, a bili so skoraj povsod s uspehom
odbiti. Manjše krajevne vdore pa so odbili
naši grenadirji s takojšnjimi protinapadi.
Neka sovražna skupina, ki je v bližini dveh
nemških čet na nepreglednem ozemlju sku-
šala prebrstati reko in tam napasti, je bila
obkoljena ter uničena.Po močnem bombardiranju bližnjih kra-
jev in postojank je napadel sovražnik tudi
vzdolž ceste in železnice Smolensk-Vitebsk.
Kljub silnemu topniškemu ognju pa so bili
tudi ti sovjetski napadi uspešno zavrnjeni.
Po razmeroma mirnem jutru je proti pol-
dnovu 15. oktobra sovražnik prišel najprej
s hudim topniškim ognjem, ki so mu na
mnogih krajih sledili napadi močnejših na-
padalnih skupin. Te so bile — deloma tudi
v bojih na noč — povsod odbite. Uničenih
je bilo 9 oklepnikov iz skupine 12 oklep-
nikov, ki jim je začasno uspelo prodreti na
bojišče. Sovražnik je zvečer zopet ponovil
svoje napade, vendar pa je ostala glavna
bojna črta trdno v rokah naših grenadirjev.
Zaradi nenavadno hudih izgub, ki so jih
utrpeli Sovjeti prejšnji dan, so 17. oktobra
zahodno od Demidova omejili svoje delova-
nje na nekaj krajevnih napadov.

Ameriško zlato in trgovina naj vladata svetu

Stockholm, 20. oktobra. DNB. Trgovin-
sko ministristvo Združenih držav je po ne-
kem poročilu iz Washingtona izdalo poro-
čilo, v katerem pravi, da je blagostanje
sveta odvisno le od pogostega pretakanja
ameriškega dolarja čez morja. V 216 stra-
ni obsegaajočem zvezku z naslovom »Zdru-
žene države in svetovno gospodarstvo«
zahteva ministristvo uveljavitev mednarod-
nega naložbenega programa.Kaj nameravajo USA s to brošuro, paš
lahko razumemo. Judovski dolarski kapital
si hoče še pravočasno zagotoviti plen in si
prizadeva, da bi s vojno izmogzone in v
oblasti dolarskega imperializma nahajajoče
se države še nadalje vladali s ameriškim
zlatom. V jeziku trgovinskega ministristva
pomeni »Naložbeni program« le skrb za
podjarmljenje držav pod diktatoro judov-
skega kapitalizma. Pri tem pa se pojmi »bla-
gostanje« nikakor ne sklada z našimi sod-
bami o njem. Ravno nasprotno, če bi se
uresničili načrti judov z Wallstreeta, bi si
tisti sicer polnili žape, toda ostalo človeštvo
bi spet pahnil v neverjetno bedo, zakaj ti
borzni špekulanti si ustvarjajo »blago-
stanje« vedno le na račun delovnega ljud-
stva.Ženeva, 20. oktobra. DNB. Po poročilu
»Daily Express« iz Washingtona pripo-
veduje v najbližnji Rooseveltovi okoli-
ci, da se je predsednik končno odločil opusti-
ti idealistično diplomacijo »štirih svoboščin«
in »stoletja mlalega človeka«. V njegovem
diplomatskem slovarju bodo odselej zopet
stale na prvem mestu besede trgovina, bor-
za itd. Bljžnje predsedniških volitev sili
Roosevelta, da nastopi spet kot zaščitnik
»miroljubnega poslovnega sveta«. Tudi v
mednarodnem oziru se je predsednik pre-
pričal, da je trgovina najboljša zveza. Ame-
rike z zavezniki in posebno z Sovjetsko
Rusijo.Roosevelt torej priznava, da je vojna
za Ameriko samo trgovina in da bi kot
predsednik tudi nadalje rad ostal šef vojne
trgovine ameriške plutokracije.Moskovski metropolit, ki je v smislu pre-
brisanih sovjetskih računov dobil nekaj
svobode za svoje delo, se je namenil
odpotovati na obisk v London. Na tej
poti je prispel že v perzijsko prestol-
nico.

Tistim, ki bi jih tudi jerihonska tromba ne zbudila

Nekaj zanimivosti o ljubljanski partizanski brigadi

Ze dobri dve leti se bje na slovenski zemlji boj med komunizmom in njegovimi mečanskimi pomagači na eni in poštenim slovenskim ljudstvom na drugi strani. Oboje rojeni komunistične partije, partizani, so v imenu srpa in kladiva sedli na tilnik slovenskemu narodu v častu, ko ga je vse zapustilo, ko se je vse porušilo in je ostal majhen in golokor v svetovnem vrtilcu.

Mečanstvo so alikali te rdeče boje v rožnato idilično luč, da se ti je zdelo, kot da sta vsa iz skalnatih grobov davnine in se izmotala iz stoletnih pajčevin kralja Matjaža in kraljevič Marka, pa vihiti meč in buzdovan, da vsem izdajalcem zobje sklepetajo. Res pa sklepetajo zobje slovenskemu kmetu, ki mora to, od nikogar zaželeno in od nikogar poklicano vojsko rediti in gledati njeno bratomorilsko početje. Tisti, ki so to vojsko videli, vedo povedati vse kaj drugega kakor tisti, ki so doma na toplem zapeku prebrali »Poročevalca« in druge vzpodbudne reči.

Mnogo osvobodilno-navdušenih ljubljanskih gospodov in gospodičev je prve dni po vratolomnem preskoku italijanskih kraljevih izdajalcev pobegnilo v »hribe«, to je na Golo pri Igu, kjer so jih sprejeli še stari partizani in jih »formirali« v »Ljubljansko brigado«.

Večina teh junakov je računala: konec je tu, zdaj je poslednji čas, da se vstlim med bodoče oblastnike, da bom tudi jaz de-

ležen prostorčka pod soncem bodoče rdeče svobode, ki je pri nas neizbežna. In tako so se otovorili s kovčgi, morda celo fraki, ter jo v spremstvu služkinj, postrežkovec in nekateri celo na kočijah mahili v boj za svobodo. Cela vrsta jih je bila takih: Serneel, Vavpetič, Černeji, Pirnati, Paci, in kar je tem podobnih.

Poročila, ki jih prinašajo številni ubežniki iz partizanske vojske v Ljubljano, nam pravijo, da so ti novi ljubljanski partizanski korenjaki že vsi hudo razočarani in obupani.

Dobili so udarec po prazni beteli, prav takega, kakor so ga potrebovali, da spregledajo. Kajti kdor noče verjeti, mora poskusiti na lastni koži. Toda za pobege Ljubljance je prepoznal Sponali so, da so mesto med romantične »rodoljube«, kakor jih proslavljajo londonski radio, »Poročevalce« in Serneel, za mlade razbojnice, tatove in suroveže. Ti spoznavali bi se zdaj radi vrtili, pa si ne upajo, ker mislijo, da zanje kot prostovoljce ni vrutice. Po drugi strani pa verjamejo propagandi izurjenih politkomisarjev, ki pravijo: »Vsakdo, ki se poda Nemcem, je ustrelen na mestu«.

Ljubljanci, ki so že od doma vajeni zvesto verjeti vsem lažem OF, verjamejo to še bolj sveto, kakor komisarji zahtevajo. Zato trepetajo, so obupani in ne vedo kaj početi. Med partizani velja splošno, da je »Ljubljanska brigada« najslabša in govore o njej le s smehom, omalovaževanjem in pomilovanjem. »Kdor je bil kaj vreden«, tako pravijo, »je že prej šel na teren, sedaj so se pa nagradili samo koritarji in zajeti. Pobežli partizan pripoveduje, da je na svojem potezanju po gozdu trikrat srečal to, že kar prislovično »Ljubljansko brigado«. Tako je opisuje:

»Zdi se, da so ti ljudje bažali iz Ljubljane v naglici, brez primerne opreme. Ker so italijansko opravo, medtem ko se je »Ljubljanska brigada« sestavljala, že razgrabili drugi urnejši, je ta dobila najmanj plena in še to ostanke, slabo, obrabljeno in raztrgano blago. Zato so vsi ljubljanski »borci« po večini v tem, kar so prinesli a seboj. Posebno ženske so bile lahkomiselne. Videl sem jih, kako so hodile po blatnih notranjskih hribih v odprtih čevljih z visokimi petami. Nekatere so imele na sebi obrabljene, zamazane in površno zakrpane hlače badoglijevskih capinov... Kaj bi rekle na to modno sramoto »nacionalne« mamicel Sicer me je pa presenetila obilica žensk! Te »tovarišice« so brigadi samo v nadlego: za delo, kakor za pranje, niso, ker so povečini razmeknute ljubljanske študentke, šivile in frizerke dvomljive preteklosti. »Tovariši« jih po večini ne marajo, zato morajo požrti marsikatero bridko, ko jim očitajo njihove nekdajne laške »prijateljce«.

Sicer pa je pogled na moštvo te brigade smešno-zalosten. Videl sem jih stati pri »zboru« za pozdrav zastave. Bili so estra-dani, upadlihi lic in kosmati. Bili so telesno

prav slabo pripravljeni za naporno partizansko življenje. Dolgi pohodi po 50 do 60 kilometrov, večinoma ponoči, so jih izmučili in izžirali do onemoglosti. Vsi so ožujeni, razočarani in obupani. Kmečki ljudje te napore neprimerno laže prenašajo, četudi prisiljeno, dočim jih morajo Ljubljanci prostovoljno, kar jih še bolj grize. Videli so, da se je idila, kot so si jo predstavljali v gručah pred Bato in v Emoni, spremenila v žalostno komedijo.

Našel sem znanca, ki je ves obupan sedel na obzidku in goštal redko juho, ki so jo dobili za kosilo. »Kje pa imaš kruha?« ga vprašam. »Prijatelj, misliš, da smo v Ljubljani, mi je odvnil s obojenjaskim humorjem.

»Mi smo pa vendar večkrat dobili kruh in take vode, kot jo žlampas nšo, pri nas nismo nikoli imeli!« sem mu odvnil. On pa je zmalaj z glavo:

»Pri vas ja, ko je v redu komanda, ki gleda na moštvo, pri nas pa samo hošta-pilirajo in se gonijo. Če pa kaj rečeš, si pa takoj belogardist in saboter.

Nastradali smo, prijatelji, nastradali... Zdaj pa še nazaj ne moreš. Kljub temu da smo bili vsi skozi partizanskega misljenja, bi nas zdaj polovica nšo. To vendar ni življenje! Pripovedoval bi ti lahko cele ure storije, pa nima smisla, da bi se trudil, gotovo je pri vas bolje. Rečem ti, nikdar si nisem mislil, da je tako. In kmetje, ki meni se zdi, partizane itak po strani gledajo, da ti vidiš, nas hočejo naravnost požrti. Tu pa tam celo ališiš: »Ti prokleti škriči ljubljanski, ti lačenbergarji so vsega krivi. Vrag jih je prinesel, pa jih bo tudi odnesel. Lahko imaš kolikor hočeš,« ko ti kmet niti kosa kruha noče prodati...»

Skušal sem ga tolažiti, pa je bil preveč zaverovan v svoj obup. Dejal sem mu, naj pogrne, pa je skomignil z rameni:

»Kam pa naj grem? Ali morda v Ljubljano, ko tam vendar vedo, da sem šel v hribe, in me ustrelijo kot mačka...»

Nisem mu mogel dopovedati, da to ni res. Razpoloženje, ki ga je ustvarila komunistična propaganda, je bilo premočno. Bil je pač eden izmed tistih povprečnih kokešev-novojevskih natur, ki tvorijo jedro in veščino OF-arskih Ljubljancev.

Pa še ena stvar jih nadleguje. Bolezni razsajajo v tej brigadi mnogo bolj kakor v drugih enicah. Prehlajeni so, vratovi jih bolijo in večinoma kašljajo. Uši in garje, ki so se razpasle med njimi, grede mečanskim sinovom mnogih bolj do jeter kakor kmečkim in delavskim fantom. Imajo sicer znanega, izsolanega zdravnika dr. Berčeta iz Ljubljane, toda kaj, ko nima zdravih. Pričakuje jih sicer v kratkem od Angležev ali Rusov po zraku, pa go gotovo prišel od njega kdo prej po suhem...

Se marsikaj drugega je povedal ta ubegli partizan, toda za sedaj naj bo dovolj! Vemo pa, da tistim, ki bi jih tudi jerihonska tromba ne zbudila iz njihove osvobodilnega zamaknenja, to ne bo pomagalo. Ti še čakajo na udarec s batom po prazni beteli. Njihovi somišljeniki v »Ljubljanski brigadi« so ga že prej dobili in izpregledali, toda boljše se, da je že prepoznano. Teror komisarjev in lastna slabost jih držila priklenjele v peklu, v katerega so s takim veselim in navdušenjem šli. Sedaj čakajo razočarani in obupani negotove in temne usode...

Ruski kozaki v Ljubljani

Rusi so v Ljubljani. Tako je završalo včeraj po mestu, ko se je razvedelo, da so pomika po Bleiweisovi ulici četa ruskih kozakov na konjih.

Komunistična propaganda je govorila o njih že pred meseci, ko so partizani pripeljali z nekakega taborišča okrog 30 ruskih ujetnikov-delavcev ter jih vodili po »osvobodjenem« ozemlju. S to propagando so komunisti kaj kmalu utihnil, kajti komunistični ruski ujetniki — pripadniki komunistične ideje, so po treh mesecih življenja med slovenskimi komunisti sprevredili narčne komunističnih tolpa na slovenskem ozemlju in se ob prvi priliki predali. ES Vasiljevič iz vasi Olen-Kolodetz pri Voronežu, rojen 24. oktobra 1925, ki se je javil po nekajmesečnem prisilnem življenju v komunističnih tolpah v Žužemberku, je razkril svoje veliko razočaranje nad slovenskimi komunisti. Prav tako razočarano so pripovedovali o svojih — rdečih »tovariših«.

tisti ruski ujetniki, ki so se vdali vaškim stražam v Dobriču. Bilo je to že meseca julija, ko Badoglijeva klika na dopustila povedati javnosti resnice o vdaši pripadnikov komunistične ideje — ruskih ujetnikov, ker so obojali slovenske komuniste.

V Dolenji vasi pri Ribnici so se ljudje lahko na lastna ušesa prepričali, kako so ruski ujetniki pripovedovali o komunističnih tolpah in obojali zločinske nastope slovenskih partijecev. Tu so se prijavili Ivan Bortnik, rojen 28. junija 1925 v Virsljah v Ukrajini, Melko Mihail, rojen 21. septembra 1926 v Belesevem pri Rostovu, Ivančenko (Pentilej Titaninko), rojen 23. novembra 1926, Skolevka (Rostov), Belambik Jaroslav, rojen 22. junija 1925 v Ivanščih v Ukrajini, Teofilov Dimitrij, rojen 12. maja 1926 v Hraščiki pri Rostovu, in Litvinov Peter, rojen 1. junija 1926 v Krasnodarski. Ti so pripovedovali, kako so jih »rdeči tovariši« pretepali in jih stradali. Kar

Živilske nakaznice za november

V sredo, 20. oktobra bodo raznašalci mestnega preskrbovalnega urada začeli upravičencem na dom dostavljati živilske nakaznice za mesec november.

Spet poudarjamo, da je za dobivanje živilskih nakaznic upravičen samo oni, ki se res nahaja v Ljubljani. Tudi začasno odsotni nimajo prav nobene pravice do živilske nakaznice ter jo bodo dobili v uradu mestnega preskrbovalnega urada v I. nadstropju palače Bata, čim se vrnejo v Ljubljano. Se posebej pa opominjamo stranke, da so družinski glavarji ali člani družine, ki bodo živilske nakaznice prevzeli in potrdili njih prejem, povsem odgovorni, da so člani, ki so zanje prevzeli živilske nakaznice, dejansko v Ljubljani.

Se posebej pa opozarjamo občinstvo na težke posledice, ki bodo zdalek slehernega, kdor bi prevzel živilsko nakaznico za osebo, ki ni v Ljubljani. Za take osebe, ki se ne nahajajo v Ljubljani, mora družinski glavar ali član družine, ki prevzema živilske nakaznice, nakaznico odsotne osebe vrniti dostavljalcu in to napisati v posebno rubriko, seznama, ki je za to določena. Da je treba vsako vrnjeno nakaznico vpisati posebej, nato opozarjamo prebivalstvo s posebnim poudarkom ter opominjamo, naj pri vračanju kart natančno pazi, ker bo vsak odgovoren za toliko kart, za kolikor je potrdil prejem. Če bi stranka živilsko nakaznico vrnila, tega pa ne bi vpisala niti sama niti raznašalec, je pač odgovorena za toliko nakaznic, kolikor jih ni v seznamu napisanih.

Obenem z navadnimi živilskimi nakaznicami pa bodo raznašalci dostavljali tudi nakaznice za krompir, vendar imajo pa do njih pravico samo oni, ki nimajo krompirja. Ne bodo pa dobili nakaznice za krompir pridelovalci krompirja in pa oni, ki so dobili dovolilnice za uvoz krompirja. Če bi navzile temu nakaznico za krompir dobila oseba, ki že ima krompir, mora nakaznico vrniti dostavljalcu in to napisati v tozadovno rubriko, poleg tega pa na zadnji strani nakaznice za krompir tudi še napisati, koliko ima krompirja, in to potrditi z lastnoročnim podpisom.

S spod. Stajerskega

Novi grobovi. V Gradcu je umrl 46letni Rudolf Maršič. Na vzhodnem bojišču so padli 34letni Adolf Fötsch, P. g. Adolf Höfler, Hans Mayer, Alfred Pangger, Walter Schimann, 25letni Hans Bayer, 28letni Rudolf Kumpitsch, Ernst Paar, Hermann Zierer.

Z Gorenjskega

50-letni jubilej dela na kranjski občini je obhajal te dni v Kranju mestni službenec Stefan Plut. Jubilarntu je čestital župan, mestno službenstvo pa mu je darovalo darilo z graviranim posvetilom.

V Kranju so se poročili: Jože Eder, sedaj St. O. Kompanija, Celovec, in Ana Rob. Obed; Leopold Gregorač, sedaj v tehničnem letalski šoli v Juterburgu, in Franciška Bernhard; Lojze Zupan in Marija Debenec; Groblje; Franke Krumm in Ana Budia; Franc Umer in Franciška Dolinar; Matija Zaplotnik iz Hrašča, in Franciška Vajde; Ivan Schiller, St. Vid pri Ljubljani in Ivana Pogačnik.

V St. Jurju so umrli: Ana Grilo, Trata; Alojz Sire in Ivan Čebašek, v Predosljah pa Andrej Sitar, in Ivan Maršiček iz Kokrice.

V Vodicaah je umrl v 78. letu starosti znani posestnik Lojze Grajzer. Pokopali so ga 13. oktobra ob 10 dopoldne.

srečni so bili, da so se rešili »tovarištev« slovenskih komunistov.

Sedaj je konec slepil kakršne koli komunistične propagande. Slovenske komuniste so obosodili celo njihovi idejni pripadniki. Včeraj pa se je lahko Ljubljana prepričala o pravih Rusih, ki pa niso prišli v Ljubljano, da se pridružijo »tovarišem« partizanom, temveč da pomagajo trebiti z naše zemlje komunistični povelj.

Nastopi ruskih kozakov po Bosni, Hercegovini in Dalmaciji so javnosti znani. Kjer koli so nastopili ti trpinčni junaki, so bili komunisti uničeni. Sedaj nastopajo rano ob rami z nemško vojsko in domobranci tudi na naših tleh in tako bodo slovenski komunisti sedaj prvič videli in čutili rusko pest.

V. Heybalova na umetniški poti

Ljubljana, 20. oktobra.

Massenotova »Thais« je bila že v lanskim operni sezoni svetla točka gledališkega programa. Snodl smo jo z nebiestvenimi spremembami v zasedbi videli vnovič. Zato ne kaže, da bi zavozili spet v običajni tir gledališke ocene, toliko bolj, ker so bile sedbe že tedaj dovolj obširne in razčlenjene.

Vendar pa ne maramo zamuditi »ugodnega trenutka«, da ne bi zapisali besede o nositelji glavne vloge: V. Heybalovi. Zato smo vse druge ustvarjalce za danes namo-noma pustili ob stran.

V zvezi s sročnjoo predstavo se nam vrivata v zavest dve opombi, ki jih hočemo prav tako zavestno zapisati, pa najšto bosta še tako splošnega značaja ter kratki:

1. V. Heybalova se je na našem odru v razmeroma kratki dobi razvila v dramsko sopranistko redkih vrlin. V svojih zadnjih ustvaritvah se je naglo povzpela in že toliko približala tisti delikatni točki umetniškega ravnotežja, ko tudi opazovalec ostrega očesa in tenkega sluha stoji na pre-viseli, koliko nam odmeri njenemu bistremu in napetemu dramskemu čutu ter koliko petju samemu. Pri estetskem odmerjevanju in ocenitvi pravega »opernega tipa« pa je ta zadrega že sama po sebi impliciten dokaz, da imamo pred seboj tudi pravo umetnico. To naj bi bila ugotovitev »brez šopkov in steklenic«, ki pa bo vendar dolžno priznanje njen nadarjenosti. AH pa je ta ugotovitev kasna! Bolje, da je kasna kakor pre zgodnja. Vsa ne bo tistega razočaranja, ko bi po poceni pohvali spet kdaj utegnil stati pred etaro usodno resnico, da je Bog dal grbavu jasne oči, slepeu pa raven brbet.

2. Se važnejše ko ta ugotovitev pa je naše prepričanje, da V. Heybalova zdaj stopa na čisto osebno umetniško pot. Pevska šola in režiser sta ji dala zvrhan jersbas brašna. Glede tega torej ni bojazni. »Odprto« ostane tedaj le še vprašanje: kako bo šla njena pot naprej?

Kostanjevica

Pred dnevi smo pokopali prve žrtve iz domobrantskih vrst, zveste bojovnike prvih domobrantskih bataljonov na Dolenjskem. Po nesrečnem naključju sta padla Gorisček I. in Pavlič, oba iz Dolenje vasi pri Sent Jerneju. V boju je bil težko ranjen Žnidariš iz iste vasi, ki je ranam kmalu podlegel. H grobu je spremilo pokojne žrtve tukajšnje prebivalstvo in četa domobrancev. Slava njihovuemu spominu!

Iz Hrvaške

Hrvati izven svojih meja. Hrvaški gospodarski list »Gospodarstvo« priobčuje poleg drugih aktualnih člankov poseben dopis pod naslovom »Hrvatje izven hrvaških meja«. Stevilo teh presega dva milijona ljudi. Največ teh živi v Evropi, zlasti na Madžarskem, v Baranji in v Bački, kjer teče madžarsko nemška meja. Stevilo hrvaških delavcev v Nemčiji, v Belgiji in na Nizozemskem presega sto tisoč oseb. Mnogo Hrvatov živi tudi v Turčiji, ki so se pred desetletji v času zasedbe Bosne in Hercegovine izselili zaradi vere v Turčijo. Se več Hrvatov pa živi izven Evrope, zlasti v Ameriki. List »Gospodarstvo« pravi, da je teh okrog 600.000. Ti so raztreseni po vseh državah. Najdeš jih celo v Pensilvaniji, Kanadi in v Srednji Ameriki. V Srednji Ameriki živi nad 200.000 Hrvatov. Zato imajo Hrvatje tu že precejšnjo vlogo. List zaključuje z dejstvom, da nima noben narod toliko svojih rojakov izven svoje domovine kakor prav Hrvati. Zato se snuje posebno društvo, ki bo še bolj poglobilo zveze med rojaki v inozemstvu s Hrvaško.

Sprememba neredbe o poučevanju živih tujih jezikov v srednjih šolah. Po izdaji Badoglijeve vojske je hrvaški prosvetni minister s svojo naredbo spremenil tudi določila neredbe o poučevanju živih tujih jezikov v hrvaških srednjih šolah. Ta neredba je prej določala, da se v hrvaških srednjih šolah poleg nemščine poučuje tudi italijanščina. Glede poučevanja italijanščine je sedaj določilo v omenjeni odredbi odpadlo ter se osedaj naprej po hrvaških srednjih šolah poučuje od živih jezikov samo nemščina.

Do 1. novembra t. l.

se lahko še naročite na poljudno znanstveno zbirko knjig »SVET«

Kasneje naročnikov ne bomo več sprejemali po sedanjih nizki ceni!

— Pridelovalci zelja in repe, ki uvažajo v Ljubljano zelje in repo (sveže in kislo) v svojo prodajo, prejmejo potrdilo za uvoz v pisarno na Vodnikovem trgu v baraki 13.

— Obrtniški sukanec. Obrtniki in obrtnice, ki še niso dvignili bonov za nakup sukanca za mesec oktober, naj bone dvignejo pri odesku za obrtniško v Ljubljani, Čopova ulica 1 (drugi vhod) čimprej, najkasneje pa do 30. t. m. Upravičenci morajo prineseti s seboj prijavnice Zavoda za socialno zavarovanje in poslovne knjižnice zaposlenega oseba ter morajo poravnati ev. še neplačano članarino za leto 1942 in 1943.

KUPITE TAKOJ

eno najlepših knjig letošnjega leta svetovno znani Walter Scottov zgodovinski roman

»IVANHOE«

ki ga je založilo in izdalo uredništvo »Slovenca«. Dobite ga v vseh ljubljanskih knjigarnah in v veči ljudske tiskarne. — Naroča se v UREDNIŠTVU »SLOVENCA«.

Državno gledališče

Drama:

Sreda, 20. oktobra: Zaprtio.
Četrtek, 21. oktobra: ob 16.30: »Potopljeni svet«. Red Prvi.
Petek, 22. oktobra: ob 16.30: »Potopljeni svet«. Red A.
Sobota, 23. oktobra: ob 16.30: »Cvetje v jeseni«. Izven. Cene od 22 lir navzdol.

Opera:

Sreda, 20. oktobra: Zaprtio. (Generalka.)
Četrtek, 21. oktobra: ob 16: »Netopir«. Opereta. Prvič v sezoni. Izven. Cene od 22 lir navzdol.
Petek, 22. oktobra: Zaprtio.
Sobota, 23. oktobra: ob 16: »Orfej in Evridika«. Red Prvi.

Opodpovedana predstava v Drami. Zaradi pogreba gospe matere člana Drame g. Bojana Pečka se predstava »Kovarstvo in ljubazen« za red Sreda danes ne more vršiti in ostane Drama nocoj zaprta.

G. Pevsneri

Dvojno življenje Evna Azeva

Hkrati je dobil dostop v razne komunistične revolucionarne kroge. Toda denar, ki ga je poneveril v Rusijo, je hitro skopnel in moč se je spet moral otepati s pomankanjem. Azev ni bil človek, ki bi bil sposoben težave v življenju kaj dolgo prenašati, še je le videl kje pot, po kateri bi se jim lahko izognil. Zaradi tega je začel misliti, kako bi najlaže prišel do novega denarja.

Ko se mu je zadelo, da je to pot dobil, se ni nič pomišljal, zavil nanjo in ostal na njej.

4. aprila leta 1932 je policija v Petrogradu dobila pismo, oddano na pošti v Karlsruhe. V tem pismu ji je neznan človek ponujal, da ji bo preskrbel podatke o prevratniškem delovanju ruskih študentov, ki so se mudili v tem nemškem mestu. Pisce pisma je v dokaz, da misli resno, poslal policiji imena nekaterih študentov, nekaj poročil o propagandi, a katero so se bavili tam, in o zvezah, ki so jih imeli s prevratniki v Rostovu. Pismo se je končalo s prošnjo, naj odgovore na nekega V. Sch.-ja, poste restante Karlsruhe. Pismo je bilo brez podpisa.

16. maja je podpravnatelj policijskega oddelka v Petrogradu Semjakin skrivnostnemu dopisniku iz Karlsruhe odgovoril takole:

»Obstanele in delo prevratniškega kroga v Karlsruhe sta nam znana. Edina stvar, ki bi nam utegnila koristiti, bi bilo sporočanje točnih in zanesljivih podatkov o tihotapljenju prepovedanih tiskovin čez rusko mejo. Treba bi bilo navesti naslove in imena ljudi, po katerih se to reči pošilja.

Če nam morete in hočete dobavljati te podatke, nam sporočite, toda najprej nam povejte svoje ime in poklic, zakaj mi ne maramo imeti zvez z nepoznatimi ljudmi. Lahko ste docela mirni in prepričani, da bo za vaše ime vedel samo človek, ki vam piše. Tudi lahko računate na dobro plačilo, če nam boste o pravem času sporočili o pošiljatelj, o katerih je bilo govora poprej. Izvolite odgovoriti na...»

Za temi besedami je bil napisan čisto vsakdanji naslov in prav tako ime.

Neznaneec iz Karlsruhe je odgovoril takoj, in sicer naslednje:

»Odgovarjam na Vaše pismo od dne 3. maja. Dovoljujem si sporočiti Vam, da Vam bom lahko pošiljal zanesljiva poročila o prevozu nedovoljenih tiskovin v Rusijo, ker ima naš tukajšnji revolucionarni krožek namen zveze z ruskimi revolucionarji še bolj izpopolniti. Za to namerava naslednje: združiti vse Ruse, prebivajoče po različnih tujih mestih, natisniti vrsto sestavkov za ruske delavce (prvi sestavek bo izšel prav v kratkem); pošiljati te tiskovine v tista ruska mesta, kjer so že ustanovljeni krožki revolucionarnih delavcev, ter zbirati v Rusijo potrebne denarje za to delo. Sporočam Vam o teh namenih tukajšnjega krožka, ker se mi zdi, da se ne veste zanje, kakor tudi ne morete vedeti za delo tega krožka, ki se je začelo šele prav pred kratkim.«

Skrivnostni dopisnik je nadalje v pismu govoril, da zahteva glede zanesljivih in točnih poročil o pošiljanju prepovedanega tiska v Rusijo po njegovem ni tako važna, prvič ker so te pošiljke zelo redke, drugič pa, ker mislijo pošiljke velikih količin

zdaj nadomestiti s pošiljanjem posameznih sestavkov, ki bi jih potem razmnoževali v Rusiji. Pač pa lahko daje podatke o vse bolj važnih rečeh, na primer o načinu, kako se vzdržujejo zveze med prevratniškimi krožki v tujini in med onimi v domovini; kdo te zveze vzdržuje in po katerih krajih. Lahko poroča o ljudeh, ki potujejo iz Karlsruhe v Rusijo z nalogo, da ustvarijo nove zveze med prevratniki; lahko poroča o propagandnih tiskovinah, ki jih pripravljajo; o tem, kdo jih piše in o sedežih prevratniških krožkov po Rusiji.

Zatem je skrivnostni V. Sch. kot praktičen človek razlagal okoliščine, v katerih mora delati, in pogoje, pod katerimi bi bil pripravljen izdajati dele svojih tovaršev iz revolucionarnih krožkov. Ti pogoji so bili: brezpogojno poročstvo, da bo za njegovo ime vedel samo človek, s katerim si dopisuje, in pa mesečna plača, ki ne sme znašati manj kakor petdeset rubljev.

Pismo se je nehalo takole:

»Upoštevam Vaše besede, da ne morete imeti zvez z naznanec. A četudi Vam ne maram razodeti svojega imena, Vam vendar povem toliko, da sem študent na tukajšnji tehniki. Imena Vam ne povem iz dveh razlogov: prvič, ker nisem prepričan, da človek, kateremu zdaj pišem, res pripada policiji, saj bi utegnil biti le kdo, ki hoče zvedeti, kdo sem, da bi me ovadil tistim, ki mi zdaj še zaupajo; drugič pa, ker ne vem, ali bi moje pogoje sprejeli ali ne. V tem primeru bi bilo nepotrebno, da veste, kdo in kaj sem...»

115.

Stopil je skozi mrtvo htijsko župnijo; med tabornim obzidjem in cerkvijo so ležali skromni grobovi, pobeljeni z žagovino, iznad gomil pa so se črnošivo barvali leseni križi. Ogledoval si jih je ter med pobeljenimi grobovi pobožno stopal kot v procesiji.

Tu nekje ležita moja mati in oče; je vzdihnil, nato pa vstopil v župno cerkev. Utrujeno je stopil h krstnemu kamnu, ga pobožal ter se nato pokržil.

Ta sem bil kršten, tu mi je botrovala botra vila. Zdaj pa sem ostal tako čisto sam, brez očeta, matere, botre vile, brez ljubega doma s toplim ognjiščem. Kaj naj se počnem na tem svetu, čisto sam in zapuščen star in neobglet? Naslonjen na krstni kamen se je bridko razjokal.